

вашуленко м. с.
вашуленко о. в.
пришеша о. ю.

1
клас

Українська мова

БУКВАР

Частина 4

Навчальний посібник створено відповідно до Типової освітньої програми початкової школи, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- — відповідаю на запитання, виконую завдання
- — розповідаю, обговорюю
- — вчуся читати
- — вчуся вправно читати (для тих, хто знає всі букви)
- — вчуся писати
- — малюю, розфарбовую
- — працюю в парі або групі
- — театралізую

РУБРИКИ

- — слухаю тексти
- — досліджую медіа

ЗНОВУ В КЛАСІ МИ ВСІ РАЗОМ!

Розкажи, що роблять діти на малюнку.

Прочитай. Дай відповіді на запитання.

Канікули були веселі?
Канікули були корисні?

Поділіться своїми враженнями про зимові канікули.

Послухай вірш. Розкажи, про що в ньому йдеться.

ВОРОНА І РАК

— Р-р-р-ак! — сказала ворона
— Вор-р-рона! — сказав рак.
— Туди рак, а назад — кар! — сказала сорока.
— Не зрозумів! — сказав рак.
Тоді сорока написала крилом на піску:

→
РАК
←

— Отак! Скре-ке-ке! — та й полетіла.

Читай уперед і назад.

→
КОЗАК З КАЗОК.
←

→
СИР І РИС.
←

→
КІТ УТІК.
←

→
БІБ
←

→
ДІД
←

→
ОКО
←

→
ТУТ
←

→
ЗАРАЗ
←

Валентина Бондаренко

БІЛИЙ КІТ

Стрибнув котик за ворота,
а на вулиці — зима!
Білий сніг і білий котик —
і немов кота нема!
Лиш на кінчику хвоста
видно пляму у кота.

- Поміркуй, яке слово у вірші пропущене.

За Валентиною Бондаренко

БІЛИЙ СВІТ

Біле місто, білі сквери,
і тролейбуси, й таксі,
білі діти — білі всі.
Бо зима, морозна й біла,
білим _____? все накрила.

Алла Тимків

ВЕДМІДЬ

Ліг ведмідь у барліг,
сниться й сниться йому сніг:
то — червоний, як малина,
а то — синій, як ожина,
то — тепленький, наче плед,
то — солодкий, наче мед.
Клишоногий ледь не плаче:
снігу зроду він не бачив.

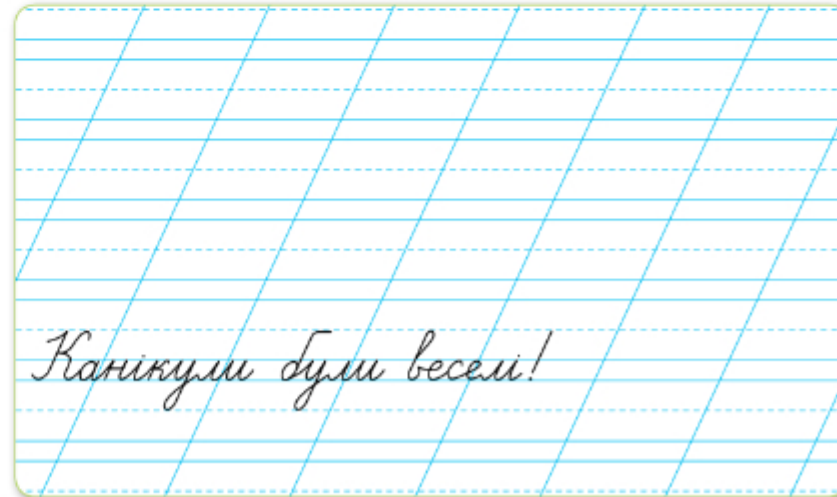
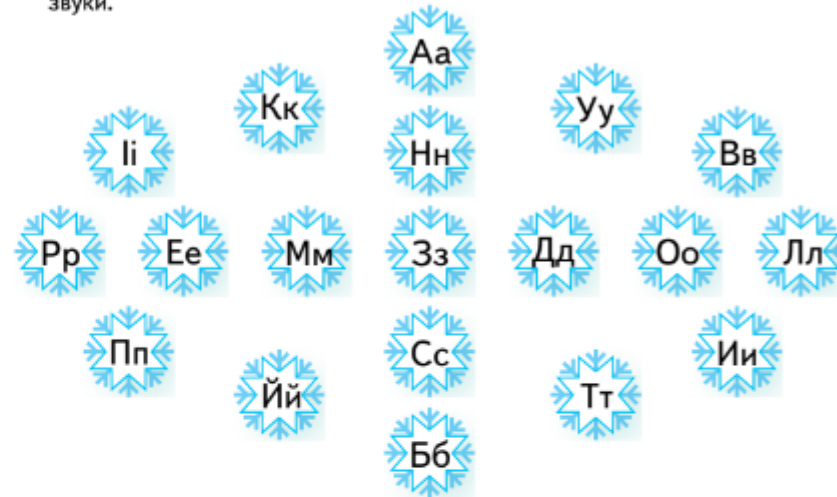

- Що снилося ведмедику?

ПОВТОРЮЮ ВИВЧЕНІ БУКВИ

Запиши спочатку букви, які позначають голосні, а потім — приголосні звуки.

Г г

Послухай вірш. Запам'ятай слова зі звуком [г].

- Назви предмети. Побудуй звукові схеми слів.

— • — — •
гу ска

гол
гай
луг
біг
ріг
ліг

граб
град
грак
гриб
грім
гурт

кора колос калина
гора голос Галина

ріг сніг
пиріг сніги
поріг снігур
стеріг сніговик

гамák голос гусак герб
газета горód гуска герой
гарбуз голуб гукати генерал

гриб — гриби
грак — граки
горб — горби

голуб — голуби
огірок — огірки
папуга — папуги

Прочитай слова. Обведи слово, яке відповідає малюнку.

гілка
голка

газон
вазон

палка
галка

гірка
дірка

Підпиши малюнки.

Знайди й обведи такі букви, як у хмаринці.

ПГ

ГГ

ТА

ГР

ГГ

Прочитай речення.

Красиві гладіюси виростила Ангеліна.

Хто виростив гладіюси? Підкресли слово-відповідь у реченні.

Що таке гладіюси? Відповідь познач ✓.

дерева

квіти

За Аллою Свашенко

У дворі на горі
літали галки, снігурі.
Голуби на граба сіли —
говорили-туркотіли.

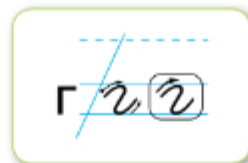
Підкресли назви птахів.

За Аллою Свашенко

Був на світі грізний Грім.
Він гримів, грозив усім.
І була на світі Злива,
говірлива, пустотлива.
Коли в небі гримнув Грім,
мало радості усім.
А коли настала Злива,
то веселі сад і нива.

До яких рядків вірша художник зробив малюнок?

Handwriting practice on a grid. The first row shows the letter 'r' written on a set of three lines. The second row shows the letters 'го', 'ор', and 'ар'. The third row shows the letters 'и', 'у', and 'и'. The fourth row shows the words 'цукан' and 'дерен'. The fifth row shows the sentence 'До джерела пише цукан.'

Підпиши малюнки.

Прочитай. Знайди на малюнку Гната, Олега, Богдана. Опиши їх.

У Гната — буква П. В Олега — буква Л.
У Богдана — буква Г.

глобус	грамота	гойдати	<u>Г</u> анна
йогурт	перемога	гойдалка	<u>Г</u> алина
<u>р</u> айдуга	Ігор	<u>С</u> ергій	Гнат
водо <u>г</u> рай	Гліб	<u>Г</u> ригорій	Гов <u>є</u> рла

А навпаки?

<u>г</u> іркий — соло <u>д</u> кий	<u>б</u> агатий — ?
<u>л</u> егкий — ?	<u>г</u> либокий — <u>м</u> іткий
за <u>г</u> убити — ?	
га <u>л</u> асувати — ?	

Швидко читай — інше слово в рядку розпізнай. Підкресли його.

<u>г</u> риб	гриб	г <u>р</u> аб	гриб	гриб	г <u>р</u> аб	гриб
<u>д</u> руг	друг	д <u>р</u> уг	к <u>р</u> уг	д <u>р</u> уг	к <u>р</u> уг	д <u>р</u> уг

КОНКУРС У КЛАСІ

Ганна Григорівна організувала конкурс у класі. Усі діти ліпили із пластиліну тварин.

Гліб виліпив красивого білого голуба. Маргарита — пінгвіна. Сергійко зліпив товстого бегемота. А Галинка — барвистого папугу.

— А в мене гусак і гуска, — розповідала Інга. А в Ігорка смугастий тигр.

Потім була виставка виробів.

Перемогли в конкурсі Галинка і Гліб. Багато дітей класу проголосували за гарного барвистого папугу і білого голуба.

У нагороду Галинка і Гліб отримали призи.

- У якому конкурсі брали участь діти?
- Хто зліпив бегемота? А тигра?
- Хто переміг у конкурсі?

Улаштуйте такий конкурс у вашому класі.

Г Г Г

● Порівняй букви.

Г-Г Г-Г

Г Г Г Г Г

Га Ге Гу

Гв Гг Гд

Гей Гей Гей

Галинка

У Галинки папуга

А у Гліба .

Послухай вірш. Запам'ятай слова зі звуком [r].

ка га
ко го
ку гу
ки ги
ке ге

ґава
ґа́нок
ґрунт
ґвалт
а́грус

ге́лгіт гелґо́та́ти гелґо́та́ли

● Запам'ятай значення слів.

герда́н → прикраса ґа́нок

ґазда → господар ґалаґа́н → півник

ґвалт → крик, галас

проґа́вити → пропустити або проґле́діти

ґа ва

а ґ р ус

Дві гави зранку
гасали по ганку.
Гави просили
у мами сніданку.

Зранку гуси гелготали
і на ганок залітали.
— Годі, гуси, гелготати!
Не дасте мені поспати.

- Вибери собі скоромовку. Вивчи її напам'ять і навчися швидко промовляти.

За Галиною Римар

Гра весела у гусей —
гелготіти до гостей.
Гості знатні, непрості:
голуби, галки, граки.
Гелготіли, гелготіли,
та й голівки заболіли.

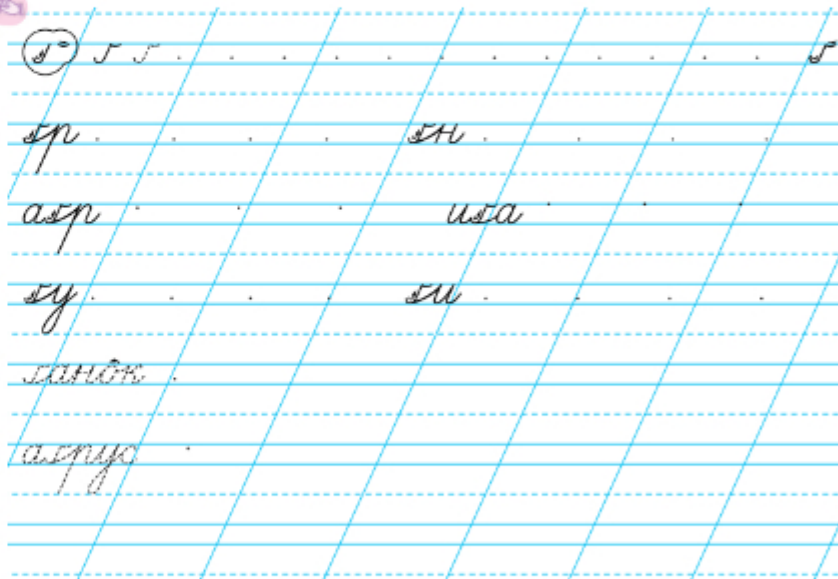
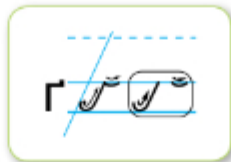

За Варварою Гринько

Агрус, агрус, агрусина —
мов зелена намистина.
Будем агруси зривати —
треба мамі помагати!
Агрус, агрус, агрусинки —
ми нарвали пів корзинки.

- Підготуйся і виразно прочитай вірш, який тобі найбільше сподобався.

Наведи першими букви, які починаєш писати так, як г.

НА ГОРОДІ

У бабусі Ганни і діда Богдана великий горід. Вони гарні госпóдарі.

Навесні онуки Олег, Ігор і мала Галинка гуртом допомагали бабусі з дідусем. Вони підготували ґрунт для посадки горідини. Галинка з дідусем садили капусту. А Ігор та Олег допомагали бабусі садити помідори.

Усе літо діти допомагали поливати рослини.

І от восени на городі гарно вродила городина.

- Ого-го! Ото гарбуз! — вигукнула Галинка. — Розкрутив по землі зелені вуса.
- І капуста виросла велика!
- А он помідори й огірки на салати, — зрадів Ігор. — Вони корисні, бо багаті на вітаміни.
- Так, і на салати, і засолимо на зиму. Матимемо вітаміни.

Знайди і підкресли в тексті слова — назви овочів.

Городина багата на вітамін А.

Вітамін А — вітамін росту.
Буде гарний зір!

Читай! Міркуй! Відповідай!

- Коли випаде сніг?
- Коли настане грибна пора?
- Коли виросте молода трава?
- Коли досягне солодка малина?
- Коли надворі спека?
- Коли розквітли сади?
- Коли прилетіли снігурі?
- Коли полетіли у вирій гуси?

Улітку

Восени

Узимку

Навесні

З'єднай запитання зі словом-відповіддю.

- Прочитай і порівняй слова. Які з них означають один предмет, а які — багато предметів?

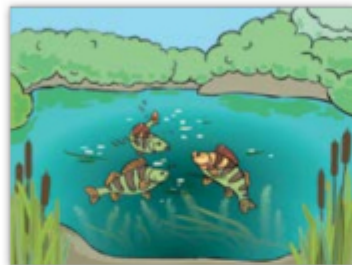
кінь — коні
о́лень — о́лені

півень — півні
кара́сь — карасі́

- Прочитай. Добери підпис до кожного малюнка. Підкресли його.

У лісі лось.
У лісі лосі́.

В озері о́кунь.
В озері окуні́.

У бабусі крі́ль.
У бабусі кролі́.

У барло́зі ведмі́дь.
У барло́зі ведме́ді.

- Утвори «ніжні» слова.

тато — татусь	кінь — ко́ник
ді́д — ?	крі́ль — ?
Петро — Петрусь	півень — півник
Павло — ?	кара́сь — ?

А навпаки?

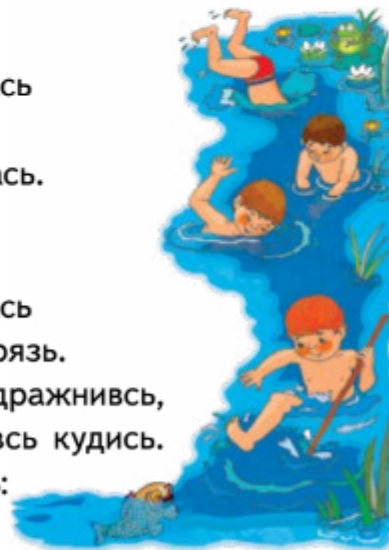
ни́зько — висо́ко	день — ?
близько — ?	ві́дповідь — ?
пові́льно — ?	раді́сть — ?

Ольга Павленко

КАРАСЬ

Андрусь, Івась, Олесь, Юрась
надумались купатись.
— Дивись! — кричить Юрась.
— Карась!
Мабуть, кортить пійматись!
Андрусь, Івась, Олесь, Юрась
пірнають, ловлять, місять грязь.
Карась дививсь, крутивсь, дражнивсь,
всміхнувсь, тріпнувсь, подавсь кудись.
Лишень почулось звідкілясь:
— Пійматись? Зась!

- Що особливого ти помітив / помітила?
- Скільки хлопчиків ловили карася?

- Вибери собі скоромовку. Навчися чітко вимовляти кожний звук, кожне слово.

За Оленою Полянською

КОЛЬОРОВЕ КОРОЛІВСТВО

У кольоровому королівстві
кольоровий рак король.
А два кольорові леви
сидять коло королеви.

Людмила Ряба

Ось пеньок,
під ним — опеньки:
тато, мама і маленькі.
Всі докупки притудились,
тільки два десь загубились.

Анатолій Камінчук

СИНІЙ ЛЬОН

При дорозі, де тополі,
синій льон зацвів у полі.
Біля льону — синя річка,
в небі синьому — синичка.
Стільки цвіту-синьодзвону!
Засиніло все від льону.

Г Р П Г Т г р п г т

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

ь в вь вь

ль нль

льон пеньок

Запиши, як буде навпаки.

ВИСОКО —

ДАЛЕКО —

Упиши в речення пропущені слова — назви намальованих предметів.

1

2

3

1. Лісі купили

2. Василько надув

3. Ку-ку-рі-ку! — заспівав зранку

лебідь	батько	березень	квасолька
редька	донька	квітень	парасолька
лосось	дідусь	травень	картопелька

всього	сьогодні	польоти	опеньок
сльози	синього	льодовик	бадьорий

Познач слова, у яких звуків менше, ніж букв.

☐ лис	☐ коні	☐ кріль
☐ лось	☐ кінь	☐ кролі
☐ лев	☐ рись	☐ олені

Утвори словосполучення за зразком.

Зима, день — зимовий день.

Сім, день — _____.

Сосна, пенюк — _____.

Поле, квіти — _____.

Лід, бурулька — _____.

Колір, олівець — _____.

Прочитай. Добери заголовок до розповіді.

?

На Новий рік батьки подарували Василькові нові ковзани. Ото радість!

— Васильку, йдемо на ковзанку, — кликали друзі.

Зібрались друзі разом і гайнули на льодову арену міста.

Тут багато дітей. Он мала Ніка. На льоду слизько, тому вона кумедно каталась. Кілька разів навіть падала, але ні разу не заплакала.

А Василько вправно ковзав. То на одній нозі, то з різними викрутасами.

— Давай! Давай! — спонукали його друзі.

Василько, мов стріла, метнувся по колу, стрімко завернув і налетів на Ніку. Вона впала на лід і заплакала.

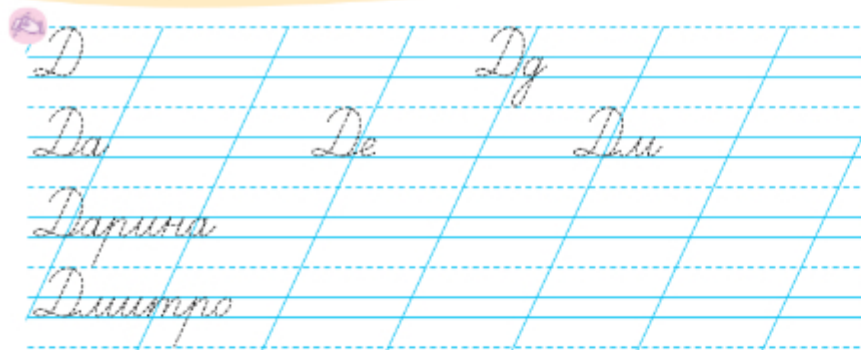
Василькові друзі вигукували:

— Плакса! Плакса!

А Василько...

- Як вчинив Василько? Чому він так вчинив?
- До якої частини розповіді художник зробив малюнок?

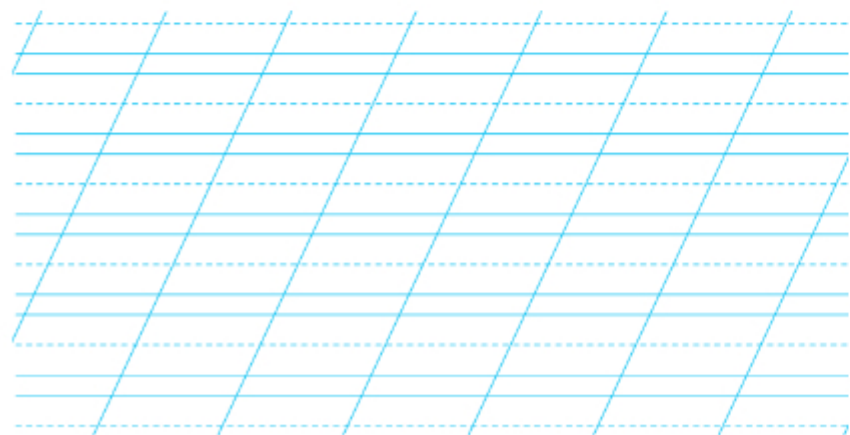

Прочитай текст. Добери й запиши заголовок. Усно продовж розповідь. Спиши.

У Даринки і Дмитрика ковзани. Вони йдуть на ковзанку. На льоду слизько.

ВЧУСЯ РОЗПІЗНАВАТИ ОДНАКОВЕ, СХОЖЕ І ВІДМІННЕ

Усе, що є на світі, схоже між собою або відрізняється. Перевіримо?

- Розглянь ведмедиків.

Вони однакові.

Перший такий самий,
як другий.

- А це машинки.

Чим вони схожі?

А чим різняться?

Ми порівняли предмети і помітили між ними схоже і відмінне.

- Знайди однакові рукавички. З'єднай їх лінією. Скільки вийшло пар?

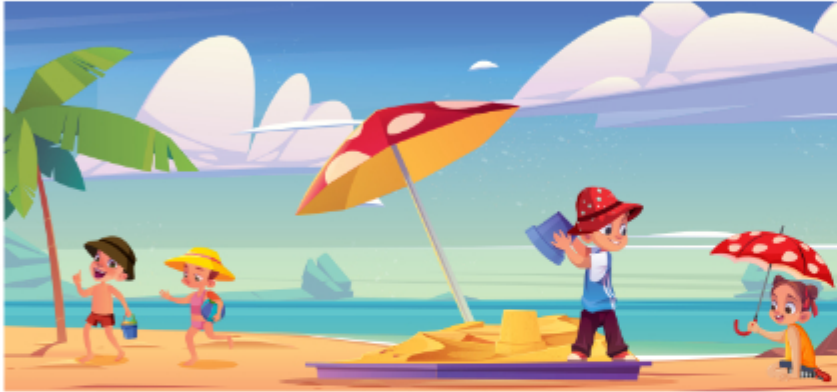
- Знайди м'яч такий самий, як на малюнку ліворуч. Вони схожі чи однакові? А чим схожі всі м'ячі?

- Відгадай загадку.

В теплий дощик народивсь,
парасолькою накривсь.

- Парасолька — ніби шапка у гриба.
Де ще можна побачити схожу шапку? Чим вони схожі?

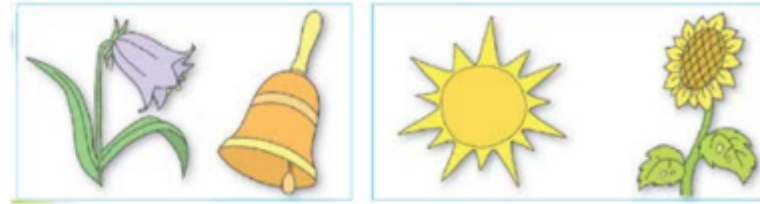

- Доповни відповідь.

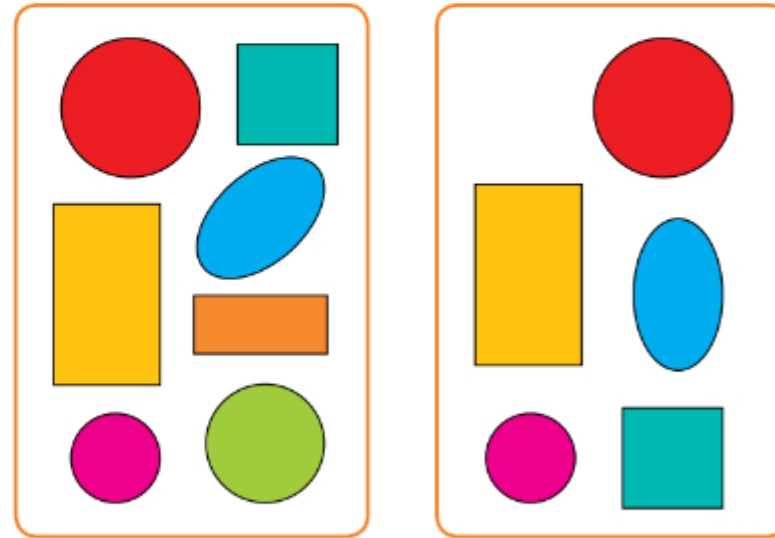
Круглі кульки зелені,
а сині _____ .
Овальні кульки менші за
розміром, а круглі _____ .
Більші кульки з малюнком,
а менші _____ .

- Розкажи, чим схожі ці предмети.

- Розглянь малюнки ліворуч і праворуч. Що на них зображено? Чим вони схожі? Чим різняться?

- Проведіть дослідження.

- Чи є у вашому класі однакові предмети?
- Схожі за кольором?
- Подібні за формою?

Xx

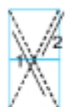
Послухай вірш. Запам'ятай слова зі звуком [x].

Назви предмети. Побудуй звукові схеми слів.

Назви предмети. Напиши у клітинках склади, з яких починаються ці слова.

хла	хма	хва
хлу	хму	хву
хли	хми	хви
хлі	хмі	хві
хло	хмо	хво
хле	хме	хве

дах
мох
пух
рух
міх
хід
хек
уха

вуха
муха
хата
тихо
сухо
хліб
птаха

хата	хма́ра	хві́ст	хитру́н
хатка	хма́рка	хво́стик	хі́трий
хаті́нка	хма́рінка	хво́статий	хитрува́ти
хо́бот	хви́ліна	кома́ха	ху́стка
хобото́к	хви́лінка	мура́ха	хусті́нка

Прочитай слова. Обведи слово, яке відповідає малюнку.

горіх
горох

кухар
суха́р

халат
салат

хобот
робот

Потренуйся читати, чітко вимовляючи кожне слово.

Марія Чумарна

Ходив дід Ох, водив діток двох,
двох Охів малих, діток дорогих.
Ходили ті Охи, охали потрохи.
«Ох» та «ох», «ох» та «ох»!
Губим «охи» і горох,
та трохи горіхів діткам на потіху.
Хіба ви нітрохи не ловили «охів»?

КАЗКОВІ ХМАРИНКИ

Михайликові так подобалось спостерігати за хмаринками в небі. Він ліг на траву і тихенько заспівав:

Хмаринки-пуховинки,
химерні, волохаті,
вмостились на хвилинку
в Михайлика на хаті.

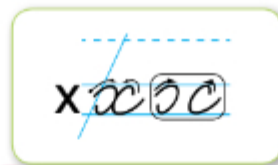
А легкі білі хмаринки пролітали над ним. Оті — мов стадо білих слонів. Он у великого слона під хоботом великі ікла. А то — мов хмара-кіт. Оті хмарки подібні на дивних птахів. У них такі грайливі хвости!

Та ось велика темна хмара затулила білі хмарки.

Але налетів вітер і відігнав холодну хмару. І знову попливли казкові хмаринки...

«Де домівка хмаринок? І куди вони лінуть?» — міркував Михайлик.

- Як звати хлопчика?
- Чому хмаринки в тексті названо **казковими**?

Handwriting practice on a grid background. The first row shows the letter 'а' written in a cursive style, followed by several dots. The second row shows the letter 'х' written in a cursive style, followed by several dots. The third row shows the words 'ха', 'ух', 'хр', 'хв' written in a cursive style. The fourth row shows the words 'аа', 'аа', 'аа', 'аа' written in a cursive style. The fifth row shows the words 'халод', 'хмаринки' written in a cursive style. The sixth row shows the words 'хмара', 'хмаринки' written in a cursive style. The seventh row shows the name 'Михайлик' written in a cursive style.

Прочитай текст. Добери й запиши заголовок.

A large empty rectangular box with a grid background for writing a title.

Узимку холодно. Із хмар сипав сніг. На озері лід. Михайлик грав у хокей.

Спиши речення, у якому є ім'я хлопчика.

A large empty rectangular box with a grid background for writing a sentence.

Прочитай слова.

Підкресли слова, до яких художник забув намалювати малюнок.

муха халат
хліб хмара
горох хамелеон
горіх мухомор

Попрацюйте в парі. З'єднайте лінією слово і його пояснення.

хоке́й	солодкий південний плід
хурма́	лікар
ховра́х	спортивна гра на льоду
хіру́рг	сильний вітер зі снігом
хуртові́на	невелика тварина, гризун

Хуст	Харків	Хотин
Хорол	Херсон	Хмільник

Швидко читай — інше слово в рядку розпізнай. Підкресли його.

горох горох горіх горох горіх горох горох

Заміни в кожному слові першу букву й утвори нові слова. Запиши утворені слова у клітинках.

салат вата
сухар робот

Поміркуй, яку букву потрібно дописати у цих словах. Запиши. Поцікався, як виконали це завдання інші учні.

р і д р у
с н і у с п і
с м і п и р і

З'єднай стрілочкою кожен загадку зі словом-відгадкою.

Хто на собі хатку везе?

Хто попереду нас у хату заходить?

Хто над нами ходить догори ногами?

Потренуйся читати, чітко вимовляючи кожне слово.

Ховрах від мурах сховавсь у горох. Від страху ховрах усіх переполохав!

ХРИСТИНКА

Зима. Надворі заметіль. Тато і мама на роботі.
А маленька Христинка сама вдома. Вона захворіла.

Раптом хтось постукав у вікно.

Христинка полохліво підвела голову:

— Хто там?

Але за вікном нікого не було.

Знову загуркотіло. Христинка насунула ковдру на голову. Стало тихо. Вона заснула.

Прокинулась Христинка — мама сидить коло доньки і лагідно гладить голівку.

— Мамо, — зраділа донька. — Хтось стукав до мене у вікно.

— То — хуга, Христинко.

— Хто? Хто?

— Хуртовіна.

— Та хто то був?

— Віхола.

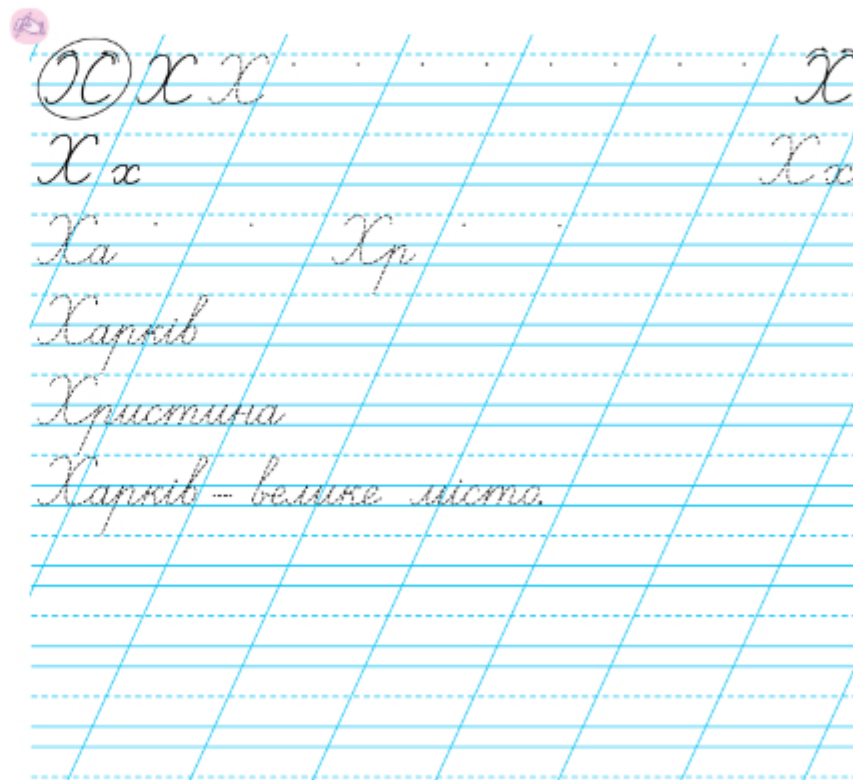
— Так багато стукало?

— Та ні. Вона була одна.

● Які слова називала мама?

● Як ти думаєш, чому мама називала різні слова, а сказала, що стукав хтось один?

Жж

Послухай вірш. Запам'ятай слова зі звуком [ж].

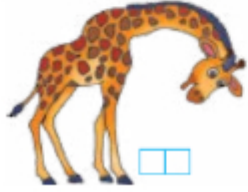
Познач малюнок, до якого подано звукову схему. Побудуй звукову схему другого слова.

морж

Назви предмети. Напиши у клітинках складі, з яких починаються ці слова.

Чітко вимовляй звук [ж].

жа	за	жж	жна
жо	зо	жож	жно
жу	зу	жуж	жну
жі	зі	жіж	жні
же	зе	жеж	жне
жи	зи	жиж	жни

жук
жар
жах
вуж
ніж
ріж

жаба
жарт
жито
жити
желе
журі
жест
морж
йорж

ноги — ніжки дуги — дужки
роги — ріжки смуги — смужки

За Ігорем Січовиком

Ну й дива! Ну й дива!
Заповзли жуки в слова:
жар, кажан, багаж, пожежа,
жито, жало, жаба, вежа,
баклажан, пружина,
вуж, жупан, крижина...
Де жуки ці? Покажи!
Позбирать допоможи!

Знайди і підкресли всі слова з буквою ж. Цифрою над цими словами вкажи кількість складів у них.

Жито́мир, Жме́ринка, Жо́вті Во́ди — міста.
А Жура́вка і Жовте́нька — ріки.

Прочитай. Порівняй.

У берези серезжки.

І в Жанни серезжки.

Доповни за зразком.

важкий багаж

важка ?

важке ?

важкі ?

Усно склади речення з кожним словом.

дружба дружú дружити дружний по́дружка

ВЕЛИКІ ЖУКИ

жук-носоріг

жук-о́лень

Жук-носоріг — один із великих жуків. Живе він у вологих лісах, долинах, в опалому листі.

Жук-о́лень — дуже великий жук. Живе в дуплах старих дерев у лісах.

Що в тексті сказано про те, де живуть жуки?

Грицько Бойко

МОРЖІ

Моржі лежать,
моржат сторожать.
Моржі прибережні —
сторожі обережні:
бо в сніжнім безмежжі —
стежки ведмежі.

Потренуйся швидко читати скоромовку. Чітко вимовляй кожний звук, кожне слово.

Ганна Чубач

Жук і жаба мандрували
і купили два журнали.
Жук дзижчить над словом кожним.
Жаба каже: «Так не можна!
Аби світом мандрувати,
треба вчитися читати».
Жук Жабуні відповів:
«Я б читав, якби умів!»

Скільки разів у вірші повторюється слово **жук**?

Знайди у вірші слова з **буквою ж** і підкресли їх. Цифрою над цими словами вкажи кількість складів у них.

ПІЗНАВАЙ ХИЖИХ ТВАРИН

Хижі тварини живуть майже по всьому світу — на землі й у воді. Вони живуть у лісах, горах, на луках, навіть на льоду і в пустелі.

Водні хижаки живуть у ріках, озерах, болотях, у морі й океані.

Серед хижих тварин — звірі, птахи, комахи, плазуни, риби. Усі вони особливі. Ось моржі здатні гарно плавати і глибоко пірнати. Вони також можуть дуже довго бути на глибині.

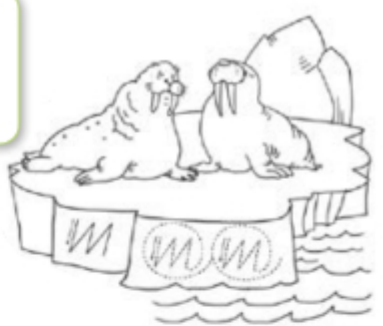
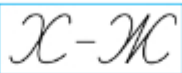
Багато серед хижаків тих, хто живе на деревах або високо в горах.

Серед хижаків багато спритних бігунів. У багатьох хижих тварин тіло вкрите красивим хутром різних кольорів. Хутро робить хижака непомітним.

Розкажи, які тварини живуть у твоїй місцевості. Чи є серед них хижі? Що ти про них знаєш?

Порівняй букви.

Ж ж Ж ж

Ж ж

Жи Же Жа

Жанна

Житалир

У Жанни середокки.

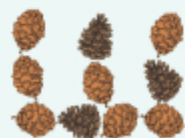
У Жені книжка.

Послухай вірш. Запам'ятай слова зі звуком [ж].

Назви предмети. Побудуй звукові схеми слів.

ша	аш
шо	ош
шу	уш
ши	иш
ші	іш
ше	еш

шар
шум
шов
шип
ваш
наш
душ

кі

ми

ши

кри

шка

- шар — жар
- шити — жити
- шило — жало
- шапка — жабка

Прочитай. Як змінилося значення слів?

- вухо — вушко
- миша — мишка
- каша — кашка
- груша — грушка

Знайди зайве слово в кожному стовпчику. Обведи його. Поясни свій вибір.

шапка	шпак	волошка
шорти	каштан	ромашка
подушка	шишкар	пампұшка
шкарпетки	мурашка	шипшина

Прочитай слова. Поясни, як ти їх розумієш.

вішивка	вишивати	вишиванка
---------	----------	-----------

Прочитайте в парі.

- Привіт, Анжело!
- Привіт, Марійко!
- Ти будеш вишивати?
- Так, рушник. А ти?
- Серветку з ромашками.
- А в мене на рушнику вишиті волоськи.
- А в мене у волоськах вишиванка.

- Хто вишивав рушник? А хто серветку?

Прочитай слова. Обведи слово, яке відповідає малюнку.

шапка
жабка

шишка
мишка

гроші
груші

шипшина
машина

За Євгеном Гуцалом

МИША

У норі принишкла миша.
У норі у миші — тиша...
Може, миша в тиші пише?
Може, діток колише?
Може, миша кашоварить —
малим діткам кашу варить?..
У норі у миші — тиша...
Мабуть, вже заснула миша:
у норі теплій скрутилась,
довгим хвостиком накрилась.

Запиши, скільки разів у вірші вжито слово **миша** і **тиша** .

Знайди і прочитай речення, яке повторюється.

ПРИВІТ, САШКУ!

Прикро нам, бо ти захворів і не приходиш до школи.

Розповімо про наші класні новини. Раді тобі повідомити про перемогу в конкурсі віршів. Твій вірш «Ромашки» отримав найбільшу кількість балів.

На наступному тижні у школі буде шаховий турнір. Ми всім класом вирішили відправити на турнір Анжелу Жук.

Старший брат нашого Остапа буде тренувати хокейну команду нашого класу. А тато Мишка Шпака подарував для нашого акваріума аж шість рибок.

Ольга Ігорівна радить тобі пити напій із калини і шипшини. Це допоможе швидко подолати хворобу.

Швидше одужуй! Усі тебе ждуть.

Друзі і подружки з класу.

Якщо хтось із ваших однокласників / однокласниць хворіє і не ходить до школи, напишіть йому / їй листа або зателефонуйте.

ВЧУСЯ РОЗРІЗНЯТИ ЗАГАЛЬНІ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ ОЗНАКИ ПРЕДМЕТІВ

- Розглянь малюнок. Назви одним словом зображені предмети.

- Назви загальні ознаки дерев. Чим дерева відрізняються від кущів?
- Порівняй між собою зображені дерева.
Який у них стовбур? Якого кольору кора?
Яка верхівка? Як розташовані гілки?
Які голки в ялини, а які — в сосни?
Гілки ялини і сосни вкриті хвоєю, а береза?
- Які ознаки спільні для всіх дерев?
Чим вони різняться між собою?
- Назви ті ознаки берези, за якими вона відрізняється від інших дерев.

- Що зображено на малюнку?

- Що потрібно зробити, щоб поїхати на велосипеді?
Що потрібно зробити, щоб їхати швидше?
Чим велосипед відрізняється від мотоцикла?
Які загальні ознаки є в усіх велосипедів?
- Назви ознаки, які відрізняють різні види велосипедів один від одного.

Послухай вірш. Запам'ятай слова зі звуком [ч].

Назви предмети. Побудуй звукові схеми слів. Підлиши малюнки.

ча	ач	піч	сич
чі	іч	річ	чуб
че	еч	ніч	чай
чи	ич	меч	час
чу	уч	очі	чек
чо	оч		

ру	чка	чай	ка
рі			ник

- читати **ч**обіт **ч**есно **ч**етвер
- чита**ч** **ч**орний **ч**емно **ч**éтверо
- чита**ч**ка **ч**отири **ч**епуріти **ч**еревички

- кала**ч** лич**ч**о сини**ч**ка
- сила**ч** літе**ч**о суни**ч**ка
- дер**ч**а**ч** сон**ч**е**ч**о води**ч**ка

- Утвори «лягідні» слова.
 - рак — ра**ч**ок **ч**ур**ч**ка — кур**ч**о**ч**ка
 - паву**к** — ? **ч**у**с**ка — ?
 - чуб — **ч**уб**ч**ик рі**ч**ка — рі**ч**е**ч**ка

Навчися читати швидко, чітко вимовляючи виділені склади.

Оксана Луцевська

ЧАЙКИ

- Ч**ап-**ч**ап, **ч**айки у воді.
- Ч**ап-**ч**ап, лапки руді.
- Ч**ап-**ч**ап, білі **ч**овни.
- Ч**ап-**ч**ап, тихі вони.
- Ч**ап-**ч**ап, йду сама.
- Ч**ап-**ч**ап — **ч**айок нема.

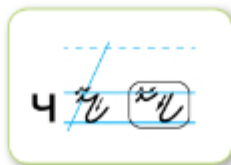
- Що наплутав художник?

ПАВУЧКИ ТА РУШНИЧКИ

На високому дубочку,
у зеленому гайочку
жили собі павучки,
вони ткали рушнички.
Мудрий тато-павучок
вчив маленьких діточок:
— Вишивайте квіточки —
будуть гарні рушнички.
Мама, добра павучиха,
теж навчала тихо-тихо:
— Ниточку до ниточки —
буде тепле літечко.
— Гарні вийшли рушнички! —
кажуть діти-павучки.

- Розглянь малюнок до вірша. Що вишивали на рушничках павучки?
- Який рушничок павучки подарують білочці? Який — зайчикові? А який — їжачкові?

Handwriting practice on a grid. The first row contains the letter 'ч' written twice. The second row contains 'ч' written twice. The third row contains the words 'чай' and 'смакотний' written in cursive. The fourth row contains the word 'Маринка' written in cursive.

ч п в й а и
е в о н ч к ш а к

Handwriting practice on a grid. The first row contains the sentence 'Смакотне перуно у Маринки.' written in cursive.

Швидко читай — інше слово в рядку розпізнай. Підкресли його.

річка річка річка нічка річка річка

порічка червень лисички чепурити
смерічка червоний сестрички чепурушки

Знайди протилежні за значенням слова і з'єднай їх лінією.

ніч

біле

чисто

говорити

чорне

брудно

часто

день

мовчати

розлука

зустріч

рідко

Гра «Утвори нове слово». Запиши нові слова.

4 1 2 3 5 5 4 3 1 2 3 2 4 5 1
к р у ч а р у ч к а с и л а ч

□ □ □ □

□ □ □ □

□ □ □ □

Назар — Назарович Роман — Романович
Захар — Захарович Максим — Максимович

Черкаси Чуднів Чигирин Червоноград
Чернігів Бердичів Черемош Чорноморськ

Прочитай.

Черкаси, Чернігів, Червоноград, Чорноморськ — міста. Чернігів розташований на березі Десни.

Черкаси розкинулись над Дніпром. Чорноморськ — місто на березі Чорного моря. Червоноград — місто у Львівській області.

А Черемош — річка. Вона — окраса Карпат.

● Про що текст?

Підкресли в тексті назви річок.

Добери до слова — назви предмета слова-ознаки. З'єднай їх лініями.

глибока

річка

висока

голуба

ЧОРНО-БІЛЕ

Зябру я зустрiла вчора.
 Смужка бiла, смужка чорна.
 Вона полем швидко бiгла.
 Смужка чорна, смужка бiла.
 Ось така вона моторна.
 Смужка бiла, смужка чорна.
 I до того ж дуже мила.
 Смужка чорна, смужка бiла.

● Скiльки разiв у вiршi повторюється слово **смужка**?

Вiра Правоторова

БiЛКА

У куточку на шнурочку
 пахнуть сушенi грибочки.
 У торбинцi бiля шишки
 лiсовi лежать горiшки.
 А на стелi свiтлячок
 свiтить, наче нiчнийок.
 У дуплi тепленько бiлцi,
 спить на моховiй пiдстилцi.
 I одненьким вушком слуха,
 як спiває завiрюха.

Пiдкресли слова з **буквою ш**. Цифрою над цими словами вкажи кiлькiсть складiв у них.

За Марiєю Чумарною

НАШ ВЕСЕЛИЙ ПЕРШИЙ КЛАС

Х л о п ч и к. Котику, коточку,
 не сиди в куточку.
 Ходи, котику, до нас,
 в наш веселий перший клас!

У с i р а з о м. А котик не хоче,
 у кутку собi муркоче.
 I не хоче йти до нас,
 в наш веселий перший клас!

Д і в ч и н к а. Зайчику сіренький,
зайчику гарненький,
ходи, зайчику, до нас,
в наш веселий перший клас!

У с і р а з о м. Скік-стриб! Зайчик скаче,
та зайча таке ледаче,
бо не хоче йти до нас,
в наш веселий перший клас!

Х л о п ч и к. А руда лисичка
взула черевички.
Ходи, лисонько, до нас,
в наш веселий перший клас!

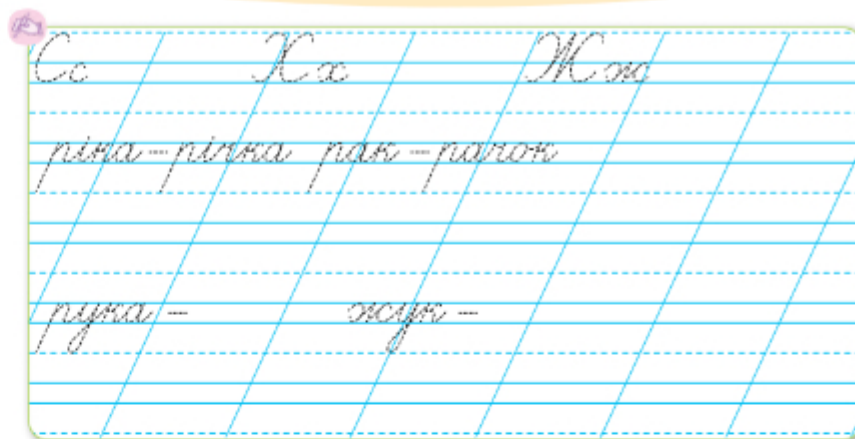
У с і р а з о м. Плиг, плиг! Наша лиска
лиш хвостом руденьким блиска.
І не хоче йти до нас,
в наш веселий перший клас!

Д і в ч и н к а. Сонечко раненько встало,
личенько собі вмивало.
І самé прийшло до нас,
в наш веселий перший клас!

У с і р а з о м. Блись, блись промінчиками,
ходить сонечко між нами.
Дуже тішить воно нас,
наш веселий перший клас!

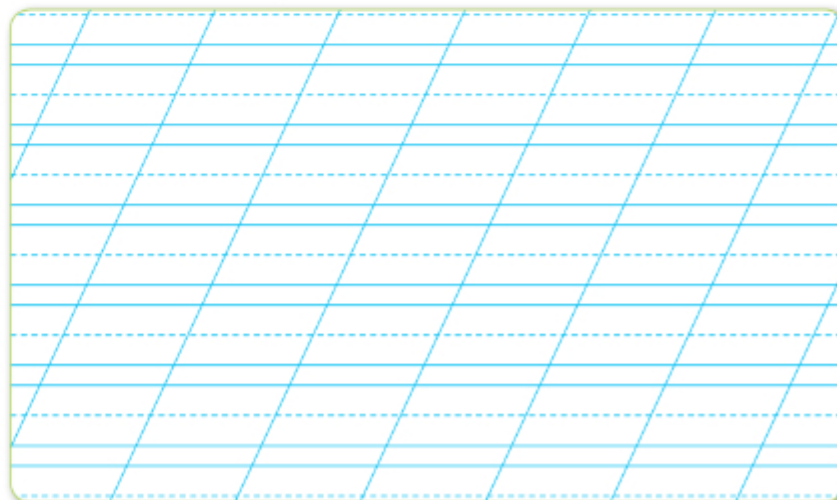

Підготуйте і розіграйте сценку за віршем.

Прочитай слова. Запиши їх у відповідні рядки.

чиж	чайка	чудова	чуйний
вечір	число	чоботи	черевички
човен	четвер	часник	чіпати

Цц

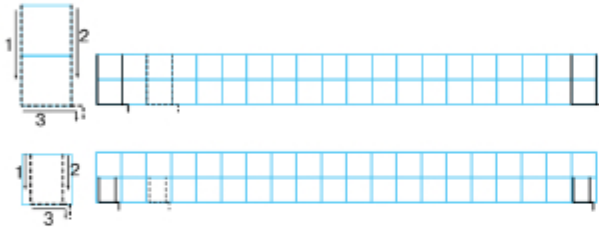
ц у кор

- Назви предмети. Порівняй виділені звуки в цих словах.

Послухай вірш. Запам'ятай слова зі звуком [ц].

Упиши в таблицю пропущені склади. Прочитай їх.

	а	о	і	и	у	е
ц	ца		ці		цу	

Устав пропущені букви у слова і прочитай їх. З'єднай слова з відповідними малюнками.

цап цегла цукор цікаво
цапок цеглина цукерка цікавий
синиці зайці лице танець
суниці лисиці серце ранець
сестриці горобці віконце перець

Швидко читай — інше слово в рядку розпізнай. Підкресли його.

цап цап цар цап цап цап цап

За Володимиром Лучуком

ПОРОЖНІЙ КОЗУБ

У травиці синиці
збирали суниці.
Іде по травиці
борсук подорожній:
— Синиці-сестриці,
чом козуб порожній?
— Хоч козуб порожній,
та повний животик!
Синиці суниці
збирали у ротик!

- Чому порожній кошик у синиць?

цимбали ранці — ранець
 цимбаліст олівці — ?
 цимбалики молодці — ?

● Упізнай, про які уроки йде мова в тексті. Доповни речення.

Це наш клас. У нас уроки.

— Познайомтесь, це музичний інструмент —
 гуцульські мелодійні цимбали.

Це урок

— Струнко! На старт! Увага! Марш!

Це урок

— Візьміть пензлики й акварелі, можна також
 олівці. Розгорніть альбоми.

Це урок

● А на якому уроці діти виконують такі завдання?

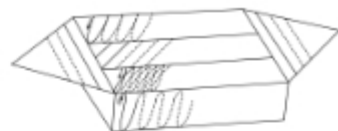
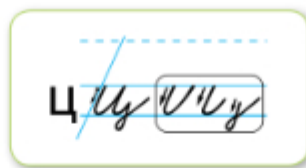
За Федором Петровим

У Михайлика в руці —
 вісім різних олівців.

У його сестрички Соні —
 голубий і два червоні.

А в найменшенького Жені —
 рівно сім — усі зелені.

Скільки олівців будемо мати,
 коли всі докупити зібрати?

	Один	Багато
олівець	олівець	олівці
хлопець		
горобець		

сцена цирк циркач цікавий
танці цирковий циркачка концерт

Прочитай слова. Розглянь малюнки. Підкресли слова, до яких немає малюнка.

цап сонце
піца віконце
цукор відерце
цукерка цвіркун

Прочитайте в парі.

Ірина Сонечко

— Горобець на гілку сів.
— Цінь-цвірінь!
— Пісеньку таку завів.
— Цінь-цвірінь...
— Раптом наш горобчик — скік!
— Цінь-цвірінь!
— Пурхнув він кудись убік.
— Цінь-цвірінь!
— А чому він полетів?
— Цінь-цвірінь!
— Бо до саду кіт забрів.
— Цінь-цвірінь!

?

Мій друг Грицько живе в Луцьку. Минулого року він запросив мене в гості. Місто мені дуже сподобалось.

У цьому році Грицько побував у Білій Церкві і відвідав мене. Нам було весело!

Особливо нам сподобалось у цирку. Ми дивились цікаву виставу. У ній брали участь різні циркові артисти.

Неймовірні акробати виконували номери високо під куполом цирку. Потім на цирковій арені виступали силачі. А жонглер підкидав і ловив величезні цукерки. Грицька зацікавив номер мага. Він діставав зі свого циліндра різні іграшки. Мене вразили канатохідці під куполом. У кінці клоун Цукат жартував, показував цікаві акробатичні номери на велосипеді з одним колесом, грав на цимбалах.

Усі аплодували артистам за цікаву виставу.

- Де живуть хлопчики?
- Що в цирку їм найбільше сподобалося?

● Порівняй букви.

У-Ў-У

У у у У У

Уу Уу Уу

Уи Уи Уа

Уирод!

Уиркова вистава.

Допиши речення.

На арені

клоун
Цукат,
силачі,
жонглер,
акробати.

Спиши з букваря за завданням учителя / учительки.

Large empty handwriting practice area with blue lines and a diagonal grid pattern.